

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 33/09-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. februára 2009 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 131/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. D. B. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. septembra 2008 doručená sťažnosť MUDr. D. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 131/2007.

Z obsahu sťažnosti sťažovateľa vyplýva, že 14. mája 2007 podal okresnému súdu žalobu, pričom „zákonnou sudkyňou sa stala Mgr. M. P. ktorá sa veci nevenuje, tak ako iným podaniam.

Svojou nečinnosťou chráni kriminálnikov, ktorí predkladali v iných žalobách (7 C/63/02 a 52 C/291/06) falsifikáty ako dôkazy. Sudkyňa nejaví žiaden záujem na spoznaní skutkového stavu a zostáva nečinná, čím chráni kriminálnikov pred potrestaním. Naopak obťažuje sťažovateľa vymáhaním súdnych poplatkov.

Sťažovateľ požiadal sudkyňu o konanie bez zbytočných prietáhov a neskôr predsedu súdu o to isté. Bez nápravy! Prietahy trvajú od podania žaloby 14. 05. 2007 naďalej, 1-rok a zatiaľ 4 mesiace.“

V nadväznosti na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom rozhodne takto:

„II. A. Okresný súd Bratislava II porušuje základné práva D. B. garantované čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o základných právach.

II. B. Okresný súd Bratislava II je povinný zaplatiť primerané zadostučinenie D. B. vo výške 500.000.- Sk (pre opakované porušovanie základných práv) v lehote 15 dní od dňa doručenia Nálezu Ústavného súdu.

II. C. Okresný súd Bratislava II je povinný vo veci 17 C/131/07 konať a vec spravodlivo-objektívne a nezaujato ukončiť bez obštrukcií v lehote 3 mesiace od dňa doručenia Nálezu Ústavného súdu. V prípade ďalších prietáhov a obštrukcií môže sťažovateľ požadovať satisfakciu za každý deň prietahu vo výške 2.000.- Sk bez prejednávania veci a na požiadanie.

II. D. Okresný súd Bratislava II je povinný zaplatiť trovy konania pred Ústavným súdom a advokáta v lehote 15 dní.“

Sťažovateľ žiadal aj o ustanovenie právneho zástupcu v konaní o jeho sťažnosti pred ústavným súdom poukazujúc na svoju nepriaznivú finančnú a sociálnu situáciu.

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. 46 ústavy možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (I. ÚS 12/01, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 79/07).

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 20/02).

Na preskúmanie opodstatnenosti sťažnosti si ústavný súd vyžiadal spis okresného súdu vedený pod sp. zn. 17 C 131/2007, z ktorého zistil, že Okresnému súdu Bratislava I bola 14. mája 2007 doručená žaloba sťažovateľa o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy proti žalovaným - advokátovi JUDr. M. G., B. (ďalej len „odporca v 1.

rade“), a Š. Š., D. (ďalej len „odporca v 2. rade“). Okresný súd Bratislava I vydal 21. mája 2007 pokyn na postúpenie danej veci okresnému súdu z dôvodu miestnej príslušnosti. Spis bol okresnému súdu doručený 21. júna 2007.

Okresný súd vydal 29. júna 2007 pokyn na vypravenie výzvy sťažovateľovi, aby v určenej lehote uhradil súdny poplatok za podanie návrhu. Odpoveď sťažovateľa bola okresnému súdu doručená 24. júla 2007 (uviedol dôvody, pre ktoré neuhradí súdny poplatok). Okresný súd vydal 4. septembra 2007 pokyn na vypravenie tlačiva sťažovateľovi kvôli jeho oslobodeniu od platenia súdnych poplatkov. Ďalej tiež vydal pokyn na vypravenie prípisov Správe katastra Ž., Sociálnej poisťovni, ústredie B., Dopravnému inšpektorátu B., Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, pobočka B.

Uznesením okresného súdu č. k. 17 C 131/2007-90 zo 17. decembra 2007 bolo sťažovateľovi priznané oslobodenie od súdnych poplatkov. Okresný súd vydal 15. januára 2008 pokyn na doručenie návrhu sťažovateľa odporcom v 1. a 2. rade.

Zákonná sudkyňa v danej veci predložila predsedníčke okresného súdu 23. novembra 2007 námietku zaujatosti podľa § 15 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), *„nakoľko nastali okolnosti, pre ktoré som vo veciach, v ktorých vystupuje MUDr. D. B. ako účastník konania vylúčená“* (podala na sťažovateľa trestné oznámenie, následne bolo príslušnými orgánmi proti nemu vznesené obvinenie pre zločin zasahovania do nezávislosti súdu podľa § 342 ods. 1 a 2 Trestného zákona). K námietke zaujatosti vznesenej sťažovateľom sa v ďalšom období vyjadrili všetci sudcovia okresného súdu. Vec bola 9. mája 2008 predložená Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), ktorý ju pokynom zo 16. mája 2008 vrátil okresnému súdu na vykonanie ďalších úkonov. Predmetná vec bola následne na základe opatrenia predsedníčky okresného súdu č. Spr. 3467/08 z 5. júna 2008 pridelená inej zákonnej sudkyňi, pričom na základe vyjadrenia tejto sudkyne, ktoré sa týkalo postupu v danej veci, bola uvedená vec náhodným výberom pridelená 17. júna 2008 súčasnej zákonnej sudkyňi. Okresný súd následne predložil spis 8. októbra 2008 krajskému súdu na rozhodnutie, pretože súčasná zákonná sudkyňa vyjadrila 18. júla 2008 svoju zaujatosť v danej veci. Spis bol 10. októbra 2008 doručený krajskému súdu.

Krajský súd uznesením č. k. 14 NcC 35/2008-153 zo 14. októbra 2008 rozhodol, že súčasná zákonná sudkyňa nie je vylúčená z prerokovania a rozhodovania danej veci. Spis bol 17. októbra 2008 vrátený okresnému súdu, ktorý vydal 27. októbra 2008 pokyn na doručenie tohto uznesenia účastníkom konania. Okresný súd nariadil 4. novembra 2008 termín pojednávania na 28. január 2009.

Z uvedeného prehľadu úkonov vykonaných v danej veci vyplýva, že podstatný vplyv na doterajšiu dĺžku konania (ktoré ku dňu podania sťažnosti trvalo 14,5 mesiacov) mala skutočnosť, že pôvodná, ako aj súčasná zákonná sudkyňa vyslovili v danej veci svoju zaujatosť (pôvodná zákonná sudkyňa pre trestné oznámenie, ktoré podala proti sťažovateľovi). Po rozhodnutí krajského súdu o nevyklúčení súčasnej zákonnej sudkyne z rozhodovania danej veci okresný súd nariadil termín pojednávania.

Podľa § 15 OSP ak sa sudca dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, oznámi to neodkladne predsedovi súdu. V konkrétnych okolnostiach danej veci ak zákonné sudkyne nadobudli presvedčenie, že nastali okolnosti, pre ktoré by mali byť vylúčené z rozhodovania v predmetnej veci, bolo ich povinnosťou postupovať v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, a preto podľa názoru ústavného súdu nemožno predĺženie konania, ktoré nastalo v dôsledku týchto okolností, pripísať na ťarchu okresného súdu.

Na základe zistení ústavného súdu možno konštatovať, že doterajší postup okresného súdu v namietanom konaní bol v zásade plynulý a nevykazuje také nedostatky, na základe ktorých by bolo možné po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie uvažovať o porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Nad rámec tohto záveru ústavný súd poznamenal, že v prípade, ak okresný súd nebude v ďalšom priebehu namietaného konania postupovať plynulo a efektívne, nič nebude brániť sťažovateľovi v tom, aby opätovne podal sťažnosť proti porušovaniu svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd preskúmal tiež sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v predmetnom konaní a dospel k záveru, že v danom prípade neexistuje taká príčinná súvislosť medzi namietaným postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 131/2007 a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorá by umožňovala po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne uvažovať o jeho porušení, a preto ústavný súd aj v tejto časti sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (IV. ÚS 159/07, IV. ÚS 19/08, IV. ÚS 217/08).

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími návrhmi sťažovateľa (napr. žiadosťou o ustanovenie právneho zástupcu, priznaním primeraného finančného zadost'učinenia atď.).

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2009